

Bevakning av ny information om etik. Februari 2024

Research och sammanställning görs av Marie Chenik. Etikbevakningen är resultatet av ett ideellt arbete som startade juni 2016. Nyhetsbrevet skickas en gång/vecka till den som önskar prenumerera. Anmälan till marie.chenik@ki.se

Varje månad publiceras en sammanställning av nyhetsbreven på: [Praktiskt om etik | Karolinska Institutet \(ki.se\)](https://www.ki.se/praktiskt-om-etik)
Synpunkter och förslag välkomnas!

Vecka 9

Bild: *Plantu* (fransk tecknare).

”Nyheterna fylls av barn som dödas och sjukhus som bombas. Det här måste få ett slut. Vi får aldrig sluta bry oss. Det handlar om liv – och vår medmänsklighet”. Svenska Röda Korset.

Två år efter Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina. [Läkare utan gränser: »Enorma behov i Ukraina under lång tid framåt« \(lakartidningen.se\)](https://www.lakartidningen.se)

Ny granskningsrapport. [Statens skydd av hotade personer – brister i omfattning och effektivitet | Riksrevisionen](https://www.svd.se)

Pressmeddelande. [Medel till Röda Korset och Vårsta Diakoni för förstärkt traumavård - Regeringen.se](https://www.regeringen.se)

SvD granskning. Sexuella övergrepp i psykiatrin. [Psykiolog på Sahlgrenska kontaktade patient – ville ha](https://www.svd.se)

[sex](#) | [SvD](#)

Sahlgrenska universitetssjukhuset får uppgifter om att en psykolog tagit sexuell kontakt med patient. Först tre månader senare stängs psykologen av. Nu medger vårdgivaren brister, och att man kan ha ljugit för tillsynsmyndigheten. [Polisanmälningar mot psykolog på Sahlgrenska spårlöst försvunna | SvD](#)

Ny broschyr om ungas suicidkommunikation på nätet. [Unga med hög självmordsrisk använder nätet målinriktat - Mediemyndigheten](#)

Regionala cancercentrum i samverkan har utsett två nationella samordnare för tidig upptäckt av cancer. [Samordnare står redo att vässa arbetet för tidig upptäckt av cancer \(lakartidningen.se\)](#)

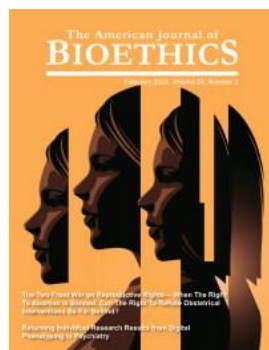
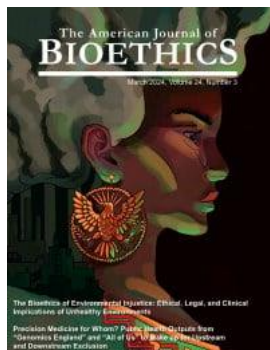
Slutreplik efter debattartiklar i SvD. [Ahlzen och Olsson: Vården behöver en mer avgränsad uppgift | SvD Debatt](#)

Från 2001 har kostnaderna ökat från 198 till 614 miljarder kronor. [Hanne Kjöllér: Sjukvården har för mycket pengar - DN.se](#)

Sammanställning över regionernas fond- och aktieplaceringar. [Regioner äger fonder och aktier värda miljarder - Dagens Medicin](#)

Avhandling om Muslimska brödraskapet och Islamiska förbundet i Sverige. [Förundersökning inledd mot Sameh Egyptsons kritiserade avhandling | SvD](#)

Daniel Åkerman. [Fria moderata studentförbundet: Avskaffa statlig etikprövning | SvD Debatt](#)

USA. In a first-of-its-kind ruling, Alabama's Supreme Court said frozen embryos are children and those who destroy them can be held liable for wrongful death. [Alabama embryo ruling: state Supreme Court rules frozen embryos are children. Impacts could be devastating, critics warn | CNN](#)

Alabama Supreme Court. Burdick-Aysenne vs The Center for Reproductive Medicine. [e3d95592-3cbe-4384-afa6-063d4595aa1d \(alappeals.gov\)](#)

Thomas B. Strouse. [It's Time to Change the Conversation About MAiD - The Hastings Center](#)

Keisha S. Ray (2024). *We Are Not Okay: Moral Injury and a World on Fire*. The American Journal of Bioethics. <https://doi.org/10.1080/15265161.2024.2313947>

Jay Stone and Sophia McCully. [Developing an ethical lens for horizon scanning and foresight - The Nuffield Council on Bioethics \(nuffieldbioethics.org\)](https://www.nuffieldbioethics.org/developing-an-ethical-lens-for-horizon-scanning-and-foresight)

Crutchfield, P., & Scheall, S. (2024). *Abolishing morality in biomedical ethics*. Bioethics. <https://doi.org/10.1111/bioe.13275>

Att möta anhöriga till personer med samsjuklighet. Anmäl dig till konferensen senast 12 mars för att delta digitalt. På plats är det fullt! [Inbjudan konferens MAS 18 mars 2024 \(nsph.se\)](https://www.nsph.se/inbjudan-konferens-mas-18-mars-2024)

“The concurrent increase in violence and psychological distress in youth”. The Department of Global Public Health, in collaboration with Center for Epidemiology and Community Medicine at Karolinska Institutet, invites you to the upcoming lecture 19 mars kl. 15-16.30. [Se bif. document.](#)

Seminarium 25 mars kl. 10-12. [KI:s etikråd seminarium om försöksdjursforskning på KI | Karolinska Institutet Nyheter](https://www.ki.se/nyheter/2024/03/25/ki-s-etikrad-seminarium-om-forsoksdjursforskning-pa-ki)

Visioconférence. April 25 2024, 17:00-18:30 (in French). *Souffrances et aide médicale à mourir. Qu'en disent les patients, les proches et les professionnels de la santé ?* Dominique Girard, Radboud UMC, Nijmegen, Pays-Bas. [Lien de la visioconférence](#)

Vecka 8

Bestämmelserna om hets mot folkgrupp i tryckfrihetsförordningen och brottsbalken förtydligas. Förnekelse av Förintelsen uttryckligen kriminaliseras. [En tydligare bestämmelse om hets mot folkgrupp - Regeringen.se](https://www.regeringen.se/tydligare-bestammelse-om-hets-mot-folkgrupp)

Sten Widmalm et al. Ny studie. [2024:1 Talande tystnad? En ESO-rapport om självcensur i Sverige - ESO - Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi](https://www.eso.se/2024/1/talande-tystnad?en-eso-rapport-om-sjalvcensur-i-sverige)

Israel-Gaza kriget. Nasser-sjukhuset. [Läkare utan gränsers personal tvingades fly från sjukhus i Gaza \(lakartidningen.se\)](https://www.lakartidningen.se/lakare-utan-gransers-personal-tvingades-fly-fran-sjukhus-i-gaza)

"Jag är absolut inte avskräckt (av HD beslutet) och ser det som min plikt som läkare att visa att läget är akut" säger läkaren Terese Nilsson. [HD tar inte upp fallet – kollegor har ryckt in för att betala läkarens böter \(lakartidningen.se\)](#)

På onsdagen röstade fullmäktige i Region Blekinge igenom det omstridda förslaget. [Efter intensiv debatt – Blekinge första regionen med tolkavgifter \(lakartidningen.se\)](#)

"Att sträva efter att undvika diskriminering är viktigt, men inte in absurdum". ["Destruktiva överreaktioner av DO och Region Norrbotten" - DN.se](#)

En läkare måste kunna be en patient ta av sig huvudduken. [Region Uppsala vill inte betala diskrimineringsavgift till kvinna som ombads ta av slöja - Dagens Medicin](#)

En anställd på Migrationsverket är misstänkt för tjänstefel, dataintrång och tagande av muta. [Anställd på Migrationsverket misstänks ha sålt arbetstillstånd | SVT Nyheter](#)

Runt 150 anställda på intensivvårdsrehabiliteringskliniken Remeo kan förlora jobben när framför allt Karolinska remitterar allt färre patienter. [»Vi klarar oss ett par veckor till« \(lakartidningen.se\)](#)

Nu krokas vi arm för att förhindra att denna livsviktiga vård läggs ner. Regionpolitikerna förklarar. [Därför sätter vi ner foten om Remeo - Svenska Dagbladet \(svd.se\)](#)

Tobias Alfvén och Martin Serrander. [Svenska Läkaresällskapet: Snabba på utfasning av onödig vård | SvD Debatt](#)

"Radera de omotiverade skillnaderna i hjärtsjukvården". Anders Åkesson, Annica Ravn-Fischer. ["Vi ser ett behov av en nationell hjärtstrategi" - Dagens Medicin](#)

Varför ska jag inte få göra vad jag vill med mina pengar? [Läkare vägrar skriva ut läkemedlet Saxenda mot fetma - DN.se](#)

Michael Cook. [Ecuador's high court legalizes euthanasia - BioEdge](#)

Mehreen Zaigham. Associate Professor, Lund University. [Giving birth in Sweden: outcomes are worse for foreign-born mothers \(theconversation.com\)](https://theconversation.com)

Nadia von Benzon Lancaster University. ["That's a good girl!": how women are infantilised during obstetric care and labour \(theconversation.com\)](https://theconversation.com)

Marie-France McIntee et al. "The Patient Is Being Pressured!" Coercion Versus Relational Autonomy. Journal of Palliative Medicine. <http://doi.org/10.1089/jpm.2023.0333>

da Prato, E.B. et al. *The ethical foundations of patient-centered care in aesthetic medicine*. Philos Ethics Humanit Med 19, 1 (2024). <https://doi.org/10.1186/s13010-024-00151-1>

Forskningsetik. Ett projekt åtalsanmäldes eftersom det saknat etikprövningstillstånd. [Förundersökning inleds efter ME-projekt i Region Västerbotten \(lakartidningen.se\)](https://lakartidningen.se)

Systematiska fuskjägare har avslöjat riktiga storfuskare i ett flertal fall. [Kjell Asplund: Fuskjägarna har gjort viktiga insatser för forskningen \(lakartidningen.se\)](https://lakartidningen.se)

Elisabeth Bik har blivit en måltavla för både hat och hot från kränkta forskare och deras anhängare. [Fuskjägaren drivs av ilska \(lakartidningen.se\)](https://lakartidningen.se)

Researchers used samples from populations deemed by experts and campaigners to be vulnerable to exploitation. [Genetics journal retracts 18 papers from China due to human rights concerns | China | The Guardian](https://www.theguardian.com/science/2023/01/18/genetics-journal-retracts-18-papers-from-china-due-to-human-rights-concerns)

Katie Langin. [Vendor offering citations for purchase is latest bad actor in scholarly publishing | Science | AAAS](https://www.aaas.org/science/2023/01/18/vendor-offering-citations-for-purchase-is-latest-bad-actor-in-scholarly-publishing)

Lesley Andrew et al. *Participant Misrepresentation in Online Focus Groups: Red Flags and Proactive Measures*. Ethics and Human Research. 19 Januari. <https://doi.org/10.1002/eahr.500198>

Jecker N, Andrew Ko. [Several companies are testing brain implants – why is there so much attention swirling around Neuralink? Two professors unpack the ethical issues \(theconversation.com\)](#)

10-11 juni 2024. *Uppsala University Medical Ethics Conference*. Nu finns en länk för anmälan. **Deadline för abstract: 31 mars.** [UMEC - Centre for Research Ethics & Bioethics \(CRB\) - Uppsala University, Sweden \(uu.se\)](#)

Dags för ansökan om statsbidrag för organisationer. 1. [Organisationer inom området sällsynta diagnoser - Socialstyrelsen](#) 2. [Statsbidrag för projekt med syfte att motverka ofrivillig ensamhet bland äldre - Socialstyrelsen](#)

Vecka 7

Dir. 2024:14. Straffrättsliga åtgärder mot korruption och tjänstefel. [Uppdrag om straffrättsliga åtgärder mot korruption och tjänstefel - Regeringen.se](#)

Debatt. [TCO: Fel att utöka tjänstefelsansvaret” | SvD Debatt](#)

Dir. 2024:13. [En reform av den statliga barn- och ungdomsvården för en trygg och kvalitativ vård - Regeringen.se](#)

”Vi är en viktig röst för läkare i Sverige, men vi har begränsade möjligheter att påverka utanför landets gränser” säger Läkarförbundets ordförande. [44 läkare kritiserar tystnad om Gaza – hotar med att gå ur Läkarförbundet \(lakartidningen.se\)](#)

10 februari. [Migrationsministern vill kunna utvisa till ”hubbar” utanför EU - Nyheter \(Ekot\) | Sveriges Radio](#)

Ny vägledning framtagen i samverkan mellan åtta svenska regioner och Svenska Röda Korset. [Vägledning-nar-du-moter-tortyroverlevare.pdf \(uppdragpsyiskhalsa.se\)](#)

Fryshaveriet i Neo-byggnaden på KI:s campus Flemingsberg under julhelgen väcker många frågor. <https://nyheter.ki.se/fragor-och-svar-om-fryshaveriet-och-den-pagaende-utredningen>

6 februari. Pressmeddelande. [Nu avbolagiserar vi Stockholms sjukhus - Socialdemokraterna i Region Stockholm \(cision.com\)](#)

Ralph Harlid och Annika Nordin-Johansson skriver en replik till en tidigare debattartikel av Rolf Ahlzén och Louise Louise Olsson. [Debattörer: Målet är en mer gränslös vård | SvD Debatt](#)

Tidsbrist ger en känsla av att inte kunna sitta ned och lyssna på barnet och familjen. [Tidsbrist ger moralisk stress i vården av svårt sjuka barn | Vårdfokus \(vardfokus.se\)](#)

Överläkare Carin Wallquist. [Lagen sätter stopp för Daniels jakt på ny njure via sociala medier | SVT Nyheter](#)

Det kan behövas en nationell upplysningskampanj, skriver sex debattörer. ["Falsa läkemedel är ett globalt hälsohot" - Dagens Medicin](#)

Carl Johan Sundberg. [Grova brott bör hindra utbildning till läkare \(lakartidningen.se\)](#)

Gustavsson M. *Moral conflicts in health crises : Swedish health care workers' experiences and management of moral stress*. 9 Februari 2024. Institution för global folkhälsa. Karolinska Institutet. [Thesis Martina Gustavsson.pdf \(ki.se\)](#)

Tranberg M. et al. *The influence of "bad news" and "neutral/good news" on patients' perception of physician empathy during oncology consultations*. Cancer Med. 2024. <https://doi.org/10.1002/cam4.6903>

Jamie Woodworth. (2024). *Exploring networks of care in the end-of-life context through eco maps: feminist perspectives on caregiving in between family, community, and professionals in Sweden*. Community, Work & Family. <https://doi.org/10.1080/13668803.2024.2303998>

Pär Segerdahl. [Living with rheumatoid arthritis: how do patients perceive their interaction with healthcare and a self-care app? - The Ethics Blog \(uu.se\)](#)

Anklagelser om forskningsfusk – i en studie av metoder för att främja ärlighet – har lett till en hätsk dispyt vid Harvard Business School. [Francesca Ginos fusk kastar ett avslöjande ljus på oss alla | Andreas Bergh | SvD](#)

New. [Nuffield Council on Bioethics announce new ways of working to meet the needs of key-decision makers - The Nuffield Council on Bioethics \(nuffieldbioethics.org\)](https://www.nuffieldbioethics.org/)

Commitment to establishing a Taskforce to implement the report recommendations. [Care of Critically Ill Children - Hansard - UK Parliament](#) ; [NCOB-Disagreements-Critical-Care-Independent-Review-FINAL.pdf \(nuffieldbioethics.org\)](#)

New blog post. [Neurotechnology: ten years on - The Nuffield Council on Bioethics \(nuffieldbioethics.org\)](https://www.nuffieldbioethics.org/)

Michael Cook. [Is 'assisted dying' really about autonomy? - BioEdge](#)

Michael Cook. *In countries where "assisted dying" in some form or other is legal, doctors are forming professional organisations to give guidance about how to help people die.* [Doctors of death - BioEdge](#)

Meghan Turchioe. [Frontiers | Recentering responsible and explainable artificial intelligence research on patients: implications in perinatal psychiatry \(frontiersin.org\)](#)

Physicians are testing AI tools that record their conversations with patients and create written notes. [Can artificial intelligence improve doctor-patient visits and reduce burnout? | AAMC](#)

Ledigt jobb som projektledare till ett treårigt arvsfondsprojekt "Inflytande efter rättspsykiatrin". Målet för projektet är att öka patientens delaktighet och inflytande efter den rättspsykiatriska vården. [NSPH söker projektledare! | NSPH](#)

NSP: "Nu behöver vi din hjälp med en enkät". **Deadline för svar: sista februari 2024.** [Hjälp oss kartlägga livsvillkor för personer med psykisk ohälsa | NSPH](#)

8 mars. Webinarium. [Risker och lösningar för kvinnor och flickor som vårdas med tvång | NSPH](#)

8-9 april. Konferens på Sigtunastiftelsen. [Berättelsen berör – en konferens om Narrativ medicin - Svenska Läkaresällskapet \(sls.se\)](#)

Vecka 6

Jag försöker undvika det så långt det går men ibland kan webblänkar jag sprider i nyhetsbrevet råka leda till "låsta artiklar". För mottagarna som är knutna till ett universitet eller annan institution går det ofta att (precis som jag själv får genom Karolinska Institutet) få tillgång till artiklar från ett stort antal vetenskapliga tidskrifter. Många dagstidningar däremot - och även Dagens Medicin - innehåller ofta intressanta låsta artiklar. Det kan kännas tråkigt men är ändå förståeligt. De behöver sälja prenumerationer. Är man angelägen att läsa artikeln kan man kanske undersöka om någon i närheten prenumererar på tidningen, om biblioteket har tidningen, ibland kan man direkt ta kontakt med artikelförfattarna etc. Kanske någon av er har en bra lösning på detta? Något som inte är OK från min sida tror jag är att jag fotograferar artikeln i fråga och skickar bilderna vidare till er.

"Kriget är verkligt och pågår för fullt varje dag". Boel Adler. [Svensk läkare om sin volontärresa till krigets Ukraina \(lakartidningen.se\)](https://www.lakartidningen.se)

Michael Cook. 1 February. [Israel – Hamas war: medics are dying in Gaza - BioEdge](https://www.bioedge.com) ; Johan von Schreeb.

"Det finns ingen annan än UNRWA kan leverera mat, vatten och diesel till sjukhusets generatorer". [FN varnar för katastrof i Gaza efter indraget stöd till hjälporganisation \(lakartidningen.se\)](https://www.lakartidningen.se)

Helena Lindholm Göteborgs universitet, Nina Gren Lunds universitet. [Sverige bidrar till kollektiv bestraffning, skriver Helena Lindholm och Nina Gren | SvD Debatt](https://www.svd.se)

1 februari. SOU 2024:12. [Mål och mening med integration - Regeringen.se](https://www.regeringen.se) ; [Asylsökande som fått avslag ska tvingas lämna landet - Svenska Dagbladet \(svd.se\)](https://www.svd.se)

2 februari. SOU 2024:10. [Preskription av avlägsnandebeslut och vissa frågor om återreseförbud - Regeringen.se](https://www.regeringen.se) ; I dag är det många som trots avslag på asylansökan stannar kvar i Sverige. [Asylsökande som fått avslag ska tvingas lämna landet - Svenska Dagbladet \(svd.se\)](https://www.svd.se)

29 januari. [Förslag till nationell plan för förlossningsvården överlämnad till regeringen - Socialstyrelsen](https://www.socialstyrelsen.se)

25 januari. [NYTT: Kunskapstimmar för arbetsgrupper i äldreomsorgen - Socialstyrelsen](https://www.socialstyrelsen.se)

Ny kartläggning. [Lägesbild av den nationella cancerstrategin | Vård- och omsorgsanalys \(vardanalys.se\)](#)

Ärende och DO beslut. 30 januari. [Läkare bad kvinna att ta av sig huvudduk | DO](#)

Under lång tid samlade en läkare in avidentifierade uppgifter om patienter som räddats till livet på akutmottagningen. [Läkare gjorde lista över patienter – polisanmäls nu för dataintrång \(lakartidningen.se\)](#)

Jenny Vinglid, generalsekreterare för Hobs. ["Obesitas ses som en fråga om karaktär och moral" - Dagens Medicin](#)

För nästan fyra år sedan föreslog utredaren Kjell Asplund skärpt lagstiftning för alternativmedicinsk behandling. [Fortfarande inga skärpta lagförslag för alternativmedicinsk behandling \(lakartidningen.se\)](#)

Rolf Ahlzen och Louise Olsson. [En gränslös sjukvård måste ifrågasättas, skriver läkare | SvD Debatt](#)

Cecilia Hadding har undersökt före detta sektmedlemmars psykiska hälsa och deras kontakt med sjukvården. [Viktigt att vården kan hantera medlemmar som lämnat en sekt \(lakartidningen.se\)](#)

Ethics Blog. Pär Segerdahl Uppsala University Centre for Research Ethics & Bioethics (CRB). [Moral stress: what does the COVID-19 pandemic teach us about the concept? - The Ethics Blog \(uu.se\)](#)

US. *On January 25, nitrogen gas was used for the first time to execute a prisoner.* Rafael Escandon. [Considering the Duality of Nitrogen - The Hastings Center](#)

Eric Heinze Queen Mary University of London. [Why the death penalty is incompatible with democracy \(theconversation.com\)](#)

Frankrike. Dödshjälp. Emmanuel Hirsch, Professeur d'éthique médicale, Université Paris-Saclay. [Fin de vie : pourquoi le « droit de provoquer délibérément la mort » bouleverserait l'éthique médicale et la relation de soin ? \(theconversation.com\)](#)

Michael Cook. 1 February. [Canada delays euthanasia for people with mental illness - BioEdge](#)

The UK will soon ban disposable vapes- is this an example of the health of the youth being prioritised over the health of the adult population? [Disposable vapes to be banned in UK as part of drive to curb youth vaping | Vaping | The Guardian](#)

Berrios, C. et al. *Developing a community-led rare disease ELSI research agenda*. Orphanet J Rare Dis 19, 23 (2024).
<https://doi.org/10.1186/s13023-023-02986-x>

Some researchers are concerned about a lack of transparency surrounding the implant. [Elon Musk's Neuralink brain chip: what scientists think of first human trial \(nature.com\)](#)

Zohny H et al. *Generative AI and medical ethics: the state of play*. Journal of Medical Ethics 2024;50:75-76.
<https://doi.org/10.1136/jme-2023-109834>

PhD Position in Biomedical Ethics within MSCA Doctoral Network MMM, LMU Munich, Germany.
<https://euraxess.ec.europa.eu/jobs/181623>

Invitation to participate in our international survey. *Should patients participate in ethics consultation and ethics support?* Research team: Marleen Eijkholt (LUMC), Janine de Snoo-Trimp (Amsterdam UMC-VU) & Bert Molewijk (Amsterdam UMC-VU). **See attached doc.**

7 mars 13.00 – 15.30. Webinarium: *En personcentrerad tvångsvård – är det möjligt?* Anmälan: [Survey Generator \(socialstyrelsen.se\)](#) Kontaktperson: louise.kimby@socialstyrelsen.se

July 17-19, 2024. International Legal Ethics Conference. *Legal professionals in a digitalising world*. Amsterdam Law School, University of Amsterdam, [ILEC 2024 - Home](#)